

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 2. Quid notandum sit circa varias propositiones in hac materia damnatas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

rum, rusticis esse satis, articulos fidei, aliaque
 dicta credere implicite, credendo quidquid
 credit Ecclesia.

V. Excusantur ii, quibus aut defuit doctor,
 aut nunquam venit in mentem obligatio simili-
 lia discendi; aut qui nimis sunt rudes, ita ut non
 possint ea comprehendere aut retinere: quod
 saepe contingere docet *Azor. & Bec.* contra al-
 ios.

VI. Si Confessarius probabiliter iudicet pec-
 nitentem ignorare ex doctrina Christiana ea,
 quæ scire tenetur (quod de literatis, vel bene
 educatis, vel frequenter confitentibus præsu-
 mendum non esse monet *Sanch. 2. mor. c. 3.*) de-
 bet eum interrogare de negligentia in iis addi-
 scendis, cum per eam plurimi graviter peccent.
Ledess. Azor. t. 1. l. 8. c. 8. Trull. l. 1. c. 1. d. 4.

VII. Possunt absolvi (contra quosdam) qui
 ignorant ea, quæ sub mortali scienda esse dixi-
 Ratio, quia licet peccarint omittendo discere,
 possunt tamen de hoc dolere, cum proposito
 discendi. *Sanch.* Quod si tamen ignorarent ea,
 quæ necessitate mediæ scienda sunt, deberent
 instrui ante absolutionem. *Bon. d. 3. q. 2. p. 2.*
Sanch. n. 21.

VIII. Parochus suas oves (sicut parens libe-
 ros) tenetur sub mortali, per se vel alium do-
 cere, ea saltem, quæ sub mortali scire tenentur.
Sanch. l. c. Fill. tr. 22. n. 47. Palaus Kon. &.

A D D E N D A.

Q. 2. Quid notandum sit circa varias propositiones in hac
 materia damnatas. *B. Seqq. §. 1. Concil. Rhemense*
 anno 1148. damnavit hanc prop. Petri Abailar-
 di,

di, nihil credendum est, quod excedat nostri intellectus virtutem: unde certum est nos teneri multa credere, quamvis excedant captum nostri intellectus, uti sunt mysteria SS. Trinitatis, Incarnationis, &c.

§. 2. Inter propos. ab *Inn. XI.* damnatas hæc est 19. voluntas non potest efficere, ut assensus fidei in seipso sit magis firmus, quam mereatur pondus rationum ad assensum impellentium: ex qua damnatione colliguntur sequentia, 1. Voluntas in rebus invidentibus habet quoddam imperium politicum in intellectum, sive, habet vim inclinandi illum & determinandi ad unam partem præ altera, non obstante ratione in oppositum. 2. Cum assensus fidei sit invidens, ad illum prærequiritur pia motio voluntatis inclinantis intellectum ad assensum, nam motiva de se obscura non necessitant intellectum, ergo debet voluntas intellectum applicare potius ad assensum quam ad suspensionem assensus; & per hoc etiam habetur libertas fidei. 3. Quò voluntas magis inclinat, tantò firmitus assentitur intellectus, etiamsi motiva ex parte intellectus, non sint majora, uti pluribus evincit *Carden.* in 1. crisi d. 13. & l. 1. à n. 398. & 414. satis explicavimus. 4. Ad actum fidei non sufficit, quòd voluntas non repugnet, sed requiritur imperium positivum, cum enim repugnantia sit semper æqualis, & relinquat intellectum æqualiter indeterminatum, si non adveniret positivum imperium, voluntas nunquam faceret, ut assensus esset jam magis jam minus firmus, uti rectè expendit *Carden.* c. 3. 5. Certum est voluntatem posse facere, ut assensus

fidei sit in se firmior, quàm mereatur motiva credibilitatis impellentia ad iudicium de honestate & necessitate fidei, de illis enim solis motivis videtur explicanda propositio damnata, uti rectè *711*. t. 3. n. 7. nam motivum ipsiusmet fidei est semper dignum summâ firmitate assensûs.

5 §. 3. Prop. 20. ab eodem *Inn. XI.* damnata est hæc, *hinc potest quis prudenter repudiare assensum, quem habebat, supernaturalem*: ex qua damnatione constat, quòd is, qui ex rationibus sufficientibus habuit assensum supernaturalem fidei, non possit pro libitu suo repudiare illum, sed teneri credere, quamdiu manet pondus illarum rationum. Per hoc tamen non damnatur sententia eorum, qui dicunt hominem infidelem, cui religio catholica proponitur ut probabilior, si statim adhibeat debitam diligentiam ad assequendam certitudinem, posse suspendere assensum, donec assequatur illam, uti rectè *Carden. c. 4.* cum enim assensus fidei debeat esse, non tantum certus, sed etiam firmus super omnia, nemo potest obligari ad eum eliciendum, donec habeat ea motiva, quæ apta sint inducere eam certitudinem & firmitatem. Nec damnatur sententia illorum, qui dicunt, si motiva pro fide nostra definerent alicui esse probabilia, & è contrâ motiva pro errore opposito fierent moraliter certa, idque invincibiliter, posse talem hominem ad tempus suspendere assensum fidei, donec iterum comperisset veritatem, nam hæc prop. damnata est illativa, uti constat ex particula, *hinc*, estque veluti conclusio deducta ex prop. 19. antecedente, ita ut dicat posse pro libitu voluntatis repudiari assensum fidei, quando habitus est, & illum adhuc

adhuc meretur pondus rationum ad eum impellentium, quod falsum est: in altero autem casu pondus rationum non amplius mereretur assensum, quia probabilitas earum esset elisa per motiva in oppositum moraliter certa, uti supponitur.

§. 4. Prop. 21. ab eodem *Inn. XI. damnata* 6
 est hæc, *assensus fidei supernaturalis & utilis ad salutem stat cum notitia solum probabili revelationis, imò cum formidine, quæ quis formidet, an sit locutus Deus: ex qua damnatione sequentia deducuntur, 1. ad actum fidei supernaturalem necessarium est, ut credens sit certus, quòd Deus revelarit hoc, quod ipse credit; non videtur tamen opus esse, ut ea certitudo oriatur ex argumentis, alioquin homines rudes & pueri vix unquam credere possent, cum non capiant illam evidentiam argumentorum, quæ sunt pro credibilitate mysteriorum revalorum: itaque sufficiet certitudo, siue oriatur ex argumentis pro fide ipsa, siue oriatur ex lumine supernaturali seu illustratione Dei, quæ sequitur post cognitionem probabilem revelationis, & à Deo datur ante omnem actum fidei, tollitque omnem formidinem de opposito, uti rectè *Carden. D. 14. C. 3.* vide tamen dicenda à n. 43. 2. Propositiones, quæ tantum probabiliter continentur sub aliqua universali revelata, non possunt credi fide divinâ, v. g. hæc universalis est revelata, *omnis fidelis, qui rite absolvitur à peccatis suis, consequitur Dei gratiam; illa autem particularis siue singularis, ego fidelis, qui rite sum absolutus à peccatis meis, sum consecutus gratiam, non potest credi fide divinâ, quia tantum probabile est me esse rite absolutum, neque de**

eo potest haberi sufficiens certitudo, ergo prudenter non possum mihi de eo imperare assensum fidei super omnia firmum: similiter non possum per actum omnimodè absolutum credere hanc determinatè hostiam esse consecratam, quamvis enim hæc universalis sit revelata, *Christus est præsens sub omni hostia rite consecrata*, tamen probabile tantùm est hanc determinatè hostiam esse rite consecratam, posset enim, qui consecrare debuit, non habuisse intentionem, omisisse verbum aliquod, non esse rite baptizatus vel ordinatus &c. nos autem credimus hanc determinatè hostiam esse consecratam sub conditione implicita, si adfuerint necessaria: aliquis tamen imprudenter faceret, si ad hanc conditionem se reflecteret, quando vult de hoc elicere actum fidei, multò minùs debet de eo cogitare, quando adorat hostiam, nam adoratio fieri debet absolutè, supponit enim duos actus, nempe actum fidei, qui implicite includit eam conditionem, & actum prudentiæ, qui dicit non posse hic & nunc dubitari de vera consecratione, cum non occurrat prudens motivum dubitandi, adeoque jam intelligitur purificata illa conditio, & ideo adoratio procedit absolutè & sine conditione, uti rectè *Carden. C. 2. 3.* Ille non est martyr, qui moritur pro aliqua veritate, quam tantùm probabiliter judicat esse de fide, uti pluribus ostendit *Carden. à n. 82.* Si autem moraliter certum sit, quòd aliqua propositio particularis contineatur in universali revelata, poterit illa particularis credi, v. g. hæc est universalis revelata, *Omne Concilium legitime congregatum est infalibile in materia fidei & morum*; sumus autem moraliter

raliter

raliter certi, quòd Concilium Tridentinum legitime fuerit congregatum, ideoque credere possumus & debemus esse infallibile: illa autem moralis certitudo debet esse talis, ut necessario & semper excludat omnem prudentem formidinem de opposito, ideoque debet velut certum supponi, quòd illa particularis contineatur in uniuersali. Quòd si aliqui A A dicant aliquid esse de fide, alii hoc negent, uti multi docent esse de fide, quòd hic *Clemens XI.* sit verus Papa, alii autem negant id esse de fide, putat *Carden. C. 5.* hoc credi posse ab illis, qui hoc asserunt; è contra *Lugo* probabilius dicit tale objectum non posse credi, quia cum sententia illa affirmante stat iudicium de probabilitate alterius sententiæ, adeoque de opposito est formido, quæ excludit fidem: hinc itaque A.A. tantum dicunt probabile esse, quòd illud objectum spectet ad fidem, sed non ideo debent vel possunt illud credere. 4. Sententia illa, quæ docet in eodem intellectu posse simul stare fidem, opinionem & scientiam, non est ideo damnata, uti malè infert *Hozes*, falsum enim est, quòd formido actualis semper adsit opinioni, uti suppono ex philosophia.

§. 5. Prop. 22. ab eodem *Innoc. XI.* damnata 7 est hæc, non nisi fides unius Dei necessaria videtur necessitate mediæ, non autem explicita remuneratoris. Ex qua damnatione constat, de necessitate mediæ ad salutem etiam requiri fidem de eo, quòd Deus sit retributor bonorum & malorum, uti n. 19. dicitur, hinc absolutè rejici debet *Filguera*, apud *Carden. d. 15. c. 5.* dicens posse justificari & saluari hominem, quamvis nihil cogitet de Deo ut remuneratore, dummodo cum amet super
A §
omnia,

omnia, eò quòd fides virtualiter contineatur in charitate tanquam in forma perfectiore & eminentiore; nam ex consensu SS. PP. & Theologorum prærequiritur actus formalis fidei de Deo ut remuneratore, uti ostendetur n. 23. & 24. ergo sententia illa sustineri non potest, nam secundum illam non esset opus unquam præcessisse ullum actum fidei, nequidem de existentia Dei: Controvertunt tamen adhuc aliqui, an necessaria sit fides Dei ut remuneratoris supernaturalis, nam *Hurt.* d. 43. s. 7. citans alios, putat sufficere fidem remuneratoris, abstrahendo à naturali & supernaturali, sed communiùs tenent alii cum *Mauro* q. 142. n. 11. & *Esp.* q. 128. requiri fidem de remuneratione in se & specificativè supernaturali, quamvis per fidem non attingatur signatè ut supernaturalis, idque rectè probat *Lugo* D. 12. N. 131. quia debet cognosci Deum esse remuneratorem per vitam æternam in cœlo, cum Deus hanc solam de facto revelaverit & promiserit, illa autem est supernaturalis, ergo.

§. 6. Prop. 23. ab eodem *Innoc. XI.* damnata est hæc, *fides latè dicta ex testimonio creaturarum similive motivo ad justificationem sufficit*: Circa quam damnationem, *Notandum est*, AA. aliquos dividere fidem, in strictè & latè dictam; fidem strictè vocant, si sit assensus ad objectum revelatum ex motivo authoritatis Dei revelantis & propriè loquentis; fidem latè vocant, quamcumque cognitionem supernaturalem objecti credendi, ex quocumque tandem motivo eliciatur, aut saltem si eliciatur ex motivo à creaturis desumpto, in quantum Deus per eas dici potest aliquo modo &

& improprie nobis loqui, uti fuse explicat *Lug. D. 12. N. 9.* hoc supposito, certum est ex ista damnatione, ad justificationem requiri actum conceptum ex motivo formali fidei Theologicæ, quod est autoritas Dei dicentis, & de hoc plura N. 23.

§. 7. Prop. 64. ab eodem *Innoc. XI.* damnata est hæc, *absolutionis capax est homo, quantumvis laboret ignorantia mysteriorum fidei, & etiamsi per negligentiam etiam culpabilem nesciat mysterium SS. Trinitatis & Incarnationis Domini nostri Iesu Christi.* Hac damnatione non obstante certum est, quod ille sit capax absolutionis, qui ignorat aliqua mysteria fidei, multa enim sunt, ad quæ explicite credenda non tenemur, uti quod Christus fuerit sepultus in sepulchro novo; aut licet teneamur credere, non tamen semper tenemur in ordine ad absolutionem: quænam autem teneamur credere ante absolutionem sacramentalem, dicitur N. 19.

§. 8. Prop. 65. ab eodem *Innoc. XI.* damnata est hæc, *sufficit illa mysteria semel credidisse.* Ex hac damnatione constat, non sufficere ad præceptum divinum implendum, si semel circa illa elicuerimus actum fidei, nam tenemur sæpius, uti rectè *Carden. D. 42. C. 2.* quoties autem & quando, dicitur ad C. sequens: De aliis propositionibus damnatis dicitur in qq. seqq.

Q. 3. *An fides omni planè homini sit ad salutem necessaria necessitate mediæ.* R. Ita necessariam esse omni adulto ratione utenti, uti habet communis cum *S. Thom. 2. 2. q. 2. a. 3. Valen. D. 1. q. 2. p. 2. Ovied. Contro. 7. p. 2. Lug. D. 12. S. 1.* sic enim 1. ad *Corint. 1. v. 21.* dicitur, *placuit*

eius